

بسم الله الرحمن الرحيم

اصول تفکر استراتژیک در فضای کسب و کار
ایران
(از سری کتابهای آینده پژوهی)

مؤلفین:

محمد مهدی ربانی

افشین جندقی

سعید قاسمی

حیدر امیران

فرحناز روغنی

عنوان و نام پدیدآور: اصول تفکر استراتژیک در فضای کسب و کار ایران / مولفین: محمد مهدی ربانی ... {و دیگران}.

مشخصات نشر: تهران: امیران، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۱۴۱ ص. مصور، جدول، نمودار.

فروست: ... سری کتابهای آینده پژوهی.

شابک: ۰۰-۳۰-۷۰۸۲-۶۰۰-۹۷۸: قیمت ۱۲۹۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: مولفین محمد مهدی ربانی، افشین جندقی، سعید قاسمی، حیدرامیران، فرحناز روغنی.

موضوع: کسب و کار - ایران

موضوع: موفقیت در کسب و کار - ایران

موضوع: برنامه ریزی استراتژیک - ایران

شناسه افزوده: ربانی، محمد مهدی، ۱۳۴۵

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ۶ الف ۹ HF ۵۳۸۲/

رده بندی دیویی: ۳۳۱/۷۰۲۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۵۸۸۸۴

نام کتاب: اصول تفکر استراتژیک در فضای کسب و کار ایران

مولفین: محمد مهدی ربانی، افشین جندقی، سعید قاسمی، حیدرامیران، فرحناز روغنی

ناشر: انتشارات امیران

چاپ اول: ۱۳۹۳

تیراژ: ۳۰۰ نسخه

شابک: ۰۰-۳۰-۷۰۸۲-۶۰۰-۹۷۸

حروفچینی و صفحه آرائی: انتشارات امیران

طرح روی جلد: انتشارات امیران

قیمت کتاب: ۱۲۹۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، روبروی درب اصلی پارک سعد، ساختمان صورتی، پلاک ۲۶۶۵ طبقه دوم، واحد ۱۷

تلفنهای تماس: ۲۲۰۱۶۱۴۱-۲۲۰۱۲۳۰۴

پست الکترونیک: amiranbooks@gmail.com

فروشگاه اینترنتی: www.amiranbooks.com

ناشر از حمایت‌های مالی سایت کارآفرین کمک در چاپ و انتشار این کتاب تقدیر و تشکر می‌نماید.

برابر قانون حمایت از مولفین و مترجمین، کلیه حقوق این اثر محفوظ و متعلق به ناشر است. استفاده یا کپی از قسمتها یا بخشهایی از این کتاب به هر صورت، منوط به کسب اجازه کتبی از ناشر است. هرگونه تکثیر و نسخه برداری کاغذی، الکترونیکی، کپی و یا تصویربرداری از این کتاب به هر صورت و شکلی شرعا و قانونی ممنوع و قابل پیگرد قانونی است. کپی برداری الکترونیکی از این کتاب و استفاده از آن در شبکه‌های داخلی سازمانها شرعا و قانونا حرام و قابل پیگرد قانونی است.

۷	اصول مدیریت و رهبری	فصل اول
۱۷	اصول مدیریت منابع انسانی	فصل دوم
۵۳	اصول مدیریت تولید و عملیات	فصل سوم
۶۶	اصول مدیریت پروژه	فصل چهارم
۷۶	اصول مدیریت کیفیت	فصل پنجم
۸۳	اصول مدیریت تامین و تدارکات	فصل ششم
۹۴	اصول مدیریت مالی	فصل هفتم
۱۰۵	اصول مدیریت فروش	فصل هشتم
۱۳۰	اصول بازاریابی و تبلیغات	فصل نهم

به نام خدا

تفکر استراتژیک، تفکری ممتاز و خلاقانه در مسیر ارتقای دایم توانمندی‌ها در شناسایی، خلق، ایجاد و بهره‌گیری از فرصت‌ها موجود در فضای کسب و کار است.

از مهم‌ترین عناصر تشکیل دهنده برنامه‌های استراتژیک، توجه به آینده‌نگری و تدوین برنامه‌ها و برنامه‌ها براساس شرایط آتی است. اما، آنچه از اهمیت بسزایی برخوردار است، توجه به اصول، مبانی و مهم‌ترین مبانی تشکیل دهنده مفهوم تفکر استراتژیک در فضای کسب و کار است تا با استفاده و بهره‌گیری از آنها امکان حفظ و استمرار بقای سازمان‌ها و کسب و کارها، هرچه بیشتر و موثرتر فراهم گردد.

در این کتاب، ما مولفین سعی کرده ایم تا به مهم‌ترین اصول و مبانی تفکر استراتژیک، که توسط مدیران و کارآفرینان ایرانی در فضای پرچالش کسب و کار امروزی تعیین و به مورد اجراء گذاشته شده‌است اشاره کنیم و از این راه، امکان رشد و توسعه و ارتقای عملکرد کسب و کارهای ایرانی را بیش از پیش فراهم آوریم.

زیرا، استراتژیست‌ها افرادی هستند که بایستی برای حل بحران‌ها و پیشگیری از بروز آنها چاره‌ای بیاندیشند. از آنجا که پیشگیری از بروز یک بحران بر مدیریت وضعیت بحرانی ارجحیت دارد، اغلب استراتژیست‌ها (در حوزه‌های مختلف نظامی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی) به دنبال آن هستند تا با شناخت روندها و وقایع آینده، به تدوین برنامه‌ها و برنامه‌هایی برای مقابله با تهدیدهای احتمالی پیش‌رو بپردازند. در این زمینه آنها گاه تا آنجا پیش می‌روند که برای کنترل وضعیت آینده، خود اقدام به ساختن روندهای آتی و پدید آوردن وقایع تأثیر گذار بر این روندها می‌کنند و این طریق، پیشاپیش کنترل آینده را در دست می‌گیرند. اما، این مهم امکانپذیر نیست.

به این ترتیب، مهم‌ترین نتیجه یک استراتژیست، دستیابی به شناختی صحیح از وضعیت پیش‌رو است. بر این اساس، بهره‌گیری از اصول متقن و قابل قبول و نتایج بخش و استفاده از ابزارهای علمی در این مورد، از اهمیت حیاتی برای برنامه‌ریزی استراتژیک برخوردار است. این امر تا بدانجا پیش‌رفته است که بسیاری از دانشمندان و محققان این حوزه مطالعاتی، از تفکر استراتژیک به عنوان شاخه‌ای از علوم یاد می‌کنند که در آن نه تنها از تعالیم رشته‌های مختلف علوم انسانی مانند جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، سیاست و تاریخ بهره گرفته می‌شود، بلکه علوم دیگری مانند ریاضیات، احتمالات، فیزیک، شیمی و بیولوژی (به ویژه تخصص‌های مغز و اعصاب) نیز در پیشبرد این دانش ایفای نقش بازی می‌کنند. اکنون، پرسشی که مطرح می‌شود این است که آیا اصول تفکر استراتژیک جهان شمول و فراگیر و عمومی هستند و یا از هر کشوری به کشور دیگر و یا از هر کسب و کاری به کسب و کاری دیگر در طول تغییر و تحول می‌باشند؟

در این زمینه باید گفت که روشی معین و اصول مشخصی برای تفکر استراتژیک وجود دارد که بتوان آن را تبیین و طراحی و به مورد اجرا گذاشت.

در این مورد باید گفت که فقدان مرجعی کامل که در آن اصول و مبانی تفکر استراتژیک به صورت جامع و جمع بندی شده و نظام‌مند تشریح گردیده باشد، ما را بر آن داشت تا در این زمینه کتابی که نیاز جامعه مطلب بوده و به طور کامل این اصول را براساس شرایط و وضعیت ایران تشریح نماید، به رشته تحریر درآوریم که اکنون ماحصل این تلاش در مقابل شما قرار دارد.

در اینجا باید اشاره کنیم که ما، در تألیف و تدوین این کتاب از راهنمایی‌ها و ارشادات اساتید و صاحب‌نظران بسیاری بهره گرفته ایم که اشاره به اسامی آنها در این مجال امکان‌پذیر نیست. اما، برخود واجب می‌دانیم از عزیزانی که ما را در این کار یاری نموده و اطلاعات و دانش ذی قیمت خود را متواضعانه در اختیار ما قرار دادند سپاسگزاری و تقدیر نماییم.

به امید روزی که جمله MADE IN IRAN خود گویای کیفیت محصولات و خدمات کشور عزیزمان ایران باشد.

مولفین:

محمد مهدی ربانی

افشین جندقی

سعید قاسمی

حیدر امیران

فرحناز روغنی

به نام خدا

مهم‌ترین رسالت مدیران، حفظ واستمرار بقاء سازمان‌ها در محیط‌های به ظاهر پرچالش وتهديد آفرين است. بی‌شک، می‌توان گفت که مهم‌ترین دليل اصلي تمایز بین سازمان‌های موفق وناموفق، به کیفیت مدیریت و رهبری مدیران این سازمان‌ها مربوط است. این کیفیت، از ابعاد گوناگون مورد توجه است که از میان آنها می‌توان به خلق و شناسایی فرصت‌ها و نیز درک به موقع وموثر تفکر استراتژیک در فضای کسب و کارهای سازمانها اشاره نمود.

اما آیا به راستی توانایی تفکر استراتژیک، ذاتی است و یا می‌توان آن را فراگرفت. به نظر می‌رسد که اکثر منابع ومراجع موجود ناظر براین موضوع مهم است که این توانایی‌ها را می‌توان به‌عنوان توانایی‌های اکتسابی فراگرفته وپرورش داد.

بنابراین می‌توان گفت به مدیران در هر سازمانی که مشغول به کار هستند، یکی از مهم‌ترین اقداماتی که باید انجام بدهند اعمال تفکر استراتژیک در فضای کسب وکارشان است تا از این طریق زمینه های حفظ و نگهداشت سازمان خود را فراهم آورند.

تفکر استراتژیک در قالب رویکردی منطقی و فاقد ارزشیابی مثبت یا منفی، زاینده و خالق فرصت‌ها وتهديد های فراوانی هستند که بی توجهی به آنها برای سازمان‌ها بسیار خطرناک وپرچالش است.

اما، تفکر استراتژیک چیست و چه ماهیتی داشته و چگونه برسر نوشت کسب و کارها وسازمان‌ها موثر است؟ فقدان منبع و مرجعی متقن وقابل قبول که بطور شفاف و روشن و بدون پیش داوری وخالی از هر طعم ومزه ای تفکر استراتژیک را مورد بحث وبررسی قرارداده و ماهیت آنها را بشکافد انتشارات امیران را بر آن داشت تا در این زمینه و با انجام تحقیق وپژوهشی میانی نسبت به شناسایی و واکاوی نوع و ماهیت تفکر استراتژیک موجود در فضای کسب وکار ایران اقدام کرده و با تهیه گزارشی جامع در این زمینه اولین کار علمی منسجم در این حوزه را به محافل علمی وکارفرینی کشور ارائه نماید.

ما امیدواریم این گزارش که در قالب کتابی که پیش‌رو دارید منتشر شده‌است، شما فرهیختگان عزیز ومحترم کشور را در مسیر شناسایی وتحلیل تفکر استراتژیک یاری رساند و به‌دومون شما در شناسایی ودرک هرچه بهتر محیط کسب وکارتان باشد.

کتابی که پیش‌رو دارید، از سری کتابهای آینده پژوهی وتوسط انتشارات امیران منتشر شده‌است. در اینجا یکبار دیگر از فرصت استفاده کرده و از همه سازمان‌ها وکارآفرینان محترم بکشور که آمادگی دارند تا در کاریزوهشهای آینده وچاپ نتایج آن در قالب سری کتاب‌های آینده پژوهی ما را همراهی کنند دعوت می‌کنیم با انتشارات امیران تماس حاصل نمایند.

به امید موفقیت وبهروزی برای همه سازمان‌هاوکسب وکارهای ایرانی.

اکرم امیران
مدیر انتشارات امیران

به نام خدا

درک محیط متغیر، نیازمند ذهن و تحلیلی خلاقانه است.

آیا تا به حال از خود پرسیده‌اید که چرا بعضی از شرکت‌های بزرگ و موفق در مدت زمان کوتاهی با از دست دادن سهم بزرگی از بازار خود به موقعیتی معمولی و حتی تأسف بار تنزل یافته‌اند و چرا برخی از شرکت‌های کوچک و گمنام به یکباره به جایگاه‌های ممتازی در صحنه رقابت و کسب و کار رسیده‌اند؟ آیا در این مورد فکر کرده‌اید که چرا برخی از سازمان‌ها نوسان‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی را به راحتی تحمل نموده و بر آنها غلبه می‌کنند و در مقابل برخی از سازمان‌ها طعم تلخ شکست را چشیده و از ادامه راه باز می‌مانند؟ به عقیده بسیاری از متخصصان علم مدیریت، پاسخ بسیاری از این سوالات را باید در مفاهیمی به نام استراتژی و مدیریت استراتژیک و تفکر استراتژیک جستجو کرد.

اما در این میان مبحث تفکر استراتژیک در پی شناسایی و خلق الگویی بنیادی از اهداف فعلی و برنامه‌ریزی شده، بهره‌برداری و تخصیص منابع و تعاملات یک سازمان با بازارها، رقبا و دیگر عوامل محیطی است. طبق این تعریف استراتژی باید سه چیز را مشخص کند:

۱- چه اهدافی باید تحقق گردد.

۲- بر روی کدام منابع بازارها و محصولات باید تمرکز نمود.

۳- چگونه برای بهره‌برداری از فرصت‌های محیطی و مواجهه با تهدیدهای محیطی به منظور کسب یک مزیت رقابتی، منابع تخصیص یابد و چه فعالیتهایی انجام گیرد.

با نگاهی دقیق به مفهوم تفکر استراتژیک، می‌توان به ضرورت استفاده از این مفهوم پی برد. با توجه به تغییرات محیطی که در حال حاضر شتاب زیادی به خود گرفته است و پیچیده شدن تصمیمات سازمانی، لزوم بکارگیری برنامه‌ای جامع برای مواجهه با اینگونه مسائل بیش از پیش از دست نرود ملموس می‌شود. این برنامه چیزی جز برنامه استراتژیک و نیز استراتژیک شدن سازمان و درک به موقع و موثر عنصر استراتژیک در فضای کسب و کار نیست. تفکر استراتژیک با تکیه بر ذهنیتی پویا، آینده‌نگر، جامع‌نگر و اقتضایی راه‌حل بسیاری از مسائل سازمانهای امروزی است. پایه‌های مدیریت استراتژیک براساس میزان درکی است که مدیران از تفکر استراتژیک می‌نمایند. عملکرد شرکت‌های رقیب، بازارها، قیمت‌ها، عرضه‌کنندگان مواد اولیه، توزیع‌کنندگان، دولت‌ها، بستانکاران، سهامداران و ... این عوامل، تعیین‌کنندگان موفقیت کسب و کار در دنیای امروز است. پس یکی از مهمترین ابزارهایی که سازمان‌ها برای حصول موفقیت در آینده می‌توانند از آن بهره گیرند درک استراتژیک از فضای چند بعدی در محیط داخلی و بیرونی سازمان‌ها خواهد بود.

از نظر تاریخی، مزیت اصلی تفکر استراتژیک این بوده است که سازمان کمک می‌نماید تا با توسل به روش‌های منظم‌تر، معقول‌تر و منطقی‌تر، راه‌ها، یا گزینه‌های استراتژیک را انتخاب نماید و بدینگونه استراتژی‌های بهتری را تدوین نماید. در این میان قدرت درک مدیریت و عوامل مهم و تعیین‌کننده‌ای که خالق و تدوین‌کننده آنها هستند در حفظ حیات و بقای سازمان‌ها بسیار مهم و تعیین‌کننده خواهند بود.

اما حال تفکر استراتژیک چیست و چگونه باید به سراغ آن رفته و آن را شناسایی و درک کرد؟

در این کتاب که سایت کارآفرین کمک دات کام شانس حمایت از چاپ آن را به عهده داشته است، شما با ایده‌ها و افکار ناب نویسندگان محترم در این زمینه آشنا خواهید شد.

ما در سایت کارآفرین کمک دات کام، امیدواریم این کتاب راهنمای خوب و مناسبی برای حفظ سازمان شما در فضای پیچیده و چند بعدی کسب و کار امروزی باشد.

امیر حسین الیاسی
مدیر سایت کارآفرین کمک